

Sytuacja i wsparcie rodziny dziecka szczególnych potrzeb edukacyjnych - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Sytuacja i wsparcie rodziny dziecka szczególnych potrzeb edukacyjnych
Kod przedmiotu	05.1-WP-P-SiWRDSz- 21
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Terapia pedagogiczna i pedagogika zdolności
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	podyplomowe
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2022/2023

Informacje o przedmiocie	
Semestr	1
Liczba punktów ECTS do zdobycia	1
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	<ul style="list-style-type: none"> dr hab. Marzenna Magda-Adamowicz, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	-	-	5 (w tym jako e-learning)	0,33 (w tym jako e-learning)	Zaliczenie na ocenę
Ćwiczenia	-	-	5 (w tym jako e-learning)	0,33 (w tym jako e-learning)	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Celem przedmiotu jest nabycie pedagogicznej wiedzy na temat rodziny, (jej struktury, specyfiki oraz współczesnych dla niej zagrożeń) oraz zrozumienie znaczenia i istoty wychowawczego i opiekuńczego funkcjonowania rodziny. Nabycie wiedzy dotyczącej wsparcia rodziny w opiece i wychowaniu dzieci szczególnych potrzeb. Nabycie wiedzy dotyczącej specyfiki pracy z rodzinami dzieci szczególnych potrzeb. Doskonalenie umiejętności komunikacyjnych niezbędnych w pedagogicznym wspieraniu rodziny

Wymagania wstępne

Pedagogika ogólna, psychologia ogólna, psychologia rozwoju.

Zakres tematyczny

Różne ujęcia rodziny i różne sposoby jej definiowania. Funkcje rodziny. Pedagogiczna typologizacja rodzin. Rodzina a rozwój dziecka. Znaczenie rodziny w życiu dziecka. Rola więzi emocjonalnych w rodzinie i ich wpływ na rozwój i funkcjonowanie dziecka. Przeobrażenia więzi emocjonalnych w rodzinie. Zaburzenia więzi emocjonalnych w rodzinie – przyczyny i skutki. Rodzinne uwarunkowania startu edukacyjnego i społecznego dzieci i młodzieży. Rodzina a orientacje życiowe młodzieży. Rodzina z dzieckiem specjalnej troski. Nowa sytuacja rodziny i zachodzące w niej zmiany. Fazy przystosowania się rodziców (rodziny), do nowej sytuacji. Sytuacja i reakcje rodzeństwa. Rodzina niepełna i jej specyfika. Przyczyny niepełnej struktury rodzin. Problemy samotnego rodzicielstwa. Psychoemocjonalna sytuacja dziecka wychowującego się w rodzinie niepełnej. Rodzina zrekonstruowana. Znaczenie rodziców naturalnych. Specyfika roli ojczyma i macochy. Najczęstsze problemy rodzin zrekonstruowanych. Sytuacja dzieci w rodzinie. Rodzina współczesna i jej przemiany. Zagrożenia współczesnej rodziny. Postawy rodzicielskie i style wychowawcze rodziców. Pozycja dziecka w rodzinie i jej wyznaczniki. Błędy wychowawcze. Wychowanie skuteczne, nieskuteczne i błędne. Źródła błędnych wychowawczych rodziców. Dziecko w rodzinie dysfunkcyjnej. Dziecko żyjące w biedzie. Dziecko osamotnione. Dziecko bite i wykorzystywane. Dziecko w rodzinie alkoholowej. Dziecko telewizyjne i komputerowe. Współuczestnictwo rodziców w procesie edukacji dzieci. Powinności rodziców i nauczycieli w procesie edukacji. Syntonia oddziaływań wychowawczych rodziny i szkoły. Przyczyny niedomogów współdziałania rodziny i szkoły. Kształtowanie świadomości wychowawczej rodziców. Obszary i możliwości pedagogicznego i socjalnego wspomagania współczesnej rodziny polskiej.

Metody kształcenia

Wykłady – wykład konwencjonalny.

Ćwiczenia – dyskusja, prezentacja multimedialna, metoda sytuacyjna, metoda przypadków, praca w grupach.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
TPiPZ_K04 – gotów do sumiennego pełnienia ról zawodowych z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym rozwijania dorobku zawodu,	<ul style="list-style-type: none"> TPiPZ_K04	<ul style="list-style-type: none"> dyskusja obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta wypowiedź pisemna	<ul style="list-style-type: none"> Wykład Ćwiczenia

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
TPiPZ_U04 – potrafi właściwie dobierać źródła i informacje, dokonywać oceny, krytycznie analizować, syntezować, twórczo interpretować i prezentować informacje z obszaru terapii pedagogicznej i pedagogiki zdolności,	<ul style="list-style-type: none"> • TPIPZ_U04 	<ul style="list-style-type: none"> • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • projekt • wypowiedź pisemna 	<ul style="list-style-type: none"> • Wykład • Ćwiczenia
TPiPZ_W02 – zna istotne fakty i zjawiska terapii pedagogicznej i pedagogiki zdolności oraz dotyczące ich teorie i metody wyjaśniające złożone zależności między nimi,	<ul style="list-style-type: none"> • TPIPZ_W02 	<ul style="list-style-type: none"> • aktywność w trakcie zajęć • dyskusja • praca pisemna 	<ul style="list-style-type: none"> • Wykład • Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Wykłady: zaliczenie z oceną na podst. przygotowania i aktywności słuchacza na zajęciach

Ćwiczenia: Ocena zostanie wystawiona na podstawie pracy studenta na zajęciach (aktywność), przygotowanej prezentacji multimedialnej oraz kolokwium / pracy pisemnej/scenariusza spotkań z rodzicami

Ocena końcowa: Średnia arytmetyczna pozytywnych ocen z ćwiczeń i wykładów.

Literatura podstawowa

Babiuch M., Jak współpracować z rodzicami „trudnych uczniów”? Warszawa 2000.

Christopher C. J., Nauczyciel – rodzic. Skuteczne porozumiewanie się, Gdańsk 2004.

Fechner – Sędzicka I., Lachowska – Żarska E., Nauczyciele – rodzicom, Spotkania klasowe prowadzone metodą warsztatową w szkole podstawowej, Toruń 2002.

Magda-Adamowicz M., Jakość dzieciństwa twórczych dzieci 7-9-letnich w perspektywie rodzinnej i lokalnej, Zielona Góra 2018.

Nowak A., Spotkania z rodzicami. Jak uatrakcyjnić tradycyjną wywiadówkę, Poznań 2000.

Pawlak B., Jak współpracować z rodzicami uczniów klas początkowych, Kraków 2003.

Ryś M., Systemy rodzinne. Metody badań struktury rodziny pochodzenia i rodziny własnej, Warszawa 2001.

Satir V., Rodzina. Tu powstaje człowiek, Gdańsk 2002.

Wprowadzenie do systemowego rozumienia rodziny, B. de Barbaro (red.), Kraków 1999

Literatura uzupełniająca

Badora S., Czeredreka B., Marzec D., Rodzina i formy jej wspomagania, Kraków 2001.

Badziukiewicz B., Sałasiński M., Vademecum wychowawcy, Warszawa 2005.

Bulera M., K. Żuchelkowska, Edukacja przedszkolna z partnerskim udziałem rodziców, Toruń 2006.

Dobson J., Jak budować poczucie wartości w swoim dziecku, 2005

Faber E., Mazlish A., Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały. Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły, Poznań 1992.

Gurycka A., Błąd w wychowaniu, Warszawa 1990.

Kantowicz E., (red.), Wsparcie społeczne w różnych układach ludzkiego życia, Olsztyn 199

Kawula S., Człowiek w relacjach socjopedagogicznych, Toruń 1999.

Kozłowska A., Jak pomagać dziecku z zaburzeniami życia uczuciowego, Warszawa 1996.

Magda-Adamowicz M., *Children's creativity in a systemic perspective*, Toruń 2013

McKay M., Davis M., Fanning P., Sztuka skutecznego porozumiewania się, Gdańsk 2005.

Ryś M., Konflikty w rodzinie. Niszczą czy budują? Warszawa 1998.

Uwagi

Uaktualniana każdorazowo przez prowadzącego.

